

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

74. ÉVFOLYAM

2004 FEBRUÁR

No. 1 (344), Vol. 74, February 2004, USPS 178-560

1. SZÁM

BŐJTÖLHET-E A NÁSZNÉP, AMÍG VELÜK VAN A VŐLEGÉNY?

Olvasd: Márk 2:18-20.

Nem is olyan régen egy közel nyolc év-tizede kiadott konfirmációs káté került a kezembe és ebben érdekességként olvastam, hogy akkor miként osztották fel az egyházi esztendő, főként ennek első felét. Három ünnepkört jelöltek meg ebben az első egyházi félévben, s köztük leghoszsabbnak bizonyult a karácsonyi ünnepkör, melyet akkor az ádventi első vasárnaptól a böjt megkezdéséig, hamvazószerdáig terjedően tekintettek. Minthogy még benne vagyunk a vízkereszi időkben, elgondolkozhatunk arról, hogy tulajdonképpen nem is olyan elképzelhetetlen az összefüggés, hogy még mindig karácsony jeletőségében telnek felettünk az idő. Hiszen a napkeleti bölcsek imádata annak a Gyermekeknek szólt, Akit megjövendöltek a próféták, s Akit angyali szózat jelentett be, s Aki aztán Názáretben lett emberré, hogy betöltse majd a maga küldetését. Bár az egyházi esztendő jelenlegi beosztása szerint vízkereszt és böjtkezdés között nem a Gyermejkézusra emeljük tekintetünket, hanem az Ige fényében az emberek között munkálkodó Jézusra, Aki felől égi szózatot hallottunk: Te vagy az én szeretett Fiam, Benned gyönyörködöm. Így ámulunk el az Ő szolgáló életén, amint az emberek

között szóval és cselekedettel hirdeti az evangéliumot, gyógyítja a testi és lelki betegeket, feltámaszt halottakat, s megbocsátja a bűnöket, miközben mindenkit megtérésre hív, jelenti az Isten országának a jelenlétét az emberek között, s ennek az országnak az építésére hív el tanítványokat, akiket később a Szentlélek által megerősítve küld ki a világba az Ő örökkévaló uralmának a hirdetésére.

Miközben pedig mindezek megtörténnek, Jézusnak állandóan résen kell lennie, mert nemcsak egyszerű értetlenséggel kell szembetalálnia magát, hanem egyenesen megkeményedett hitetlenséggel is, amely minduntalan csapdát állít Neki, s mint jól tudjuk, végül is szenvedéséhez és halálához vezet. Kevesen vannak, akik őszinte örömmel és igaz reménységgel, hittel kapcsolódnak Urunk személyéhez. Többször találkozunk a "miért" kérdésekkel, mint a "hiszem" vallomás alázatosságával. Nem sokat változott azóta a világ, hiszen az emberek, s netán mi is még keresztyén mivoltunk ellenére is e két pont között vacillálunk, a kételkedések kérdéseinek és a hit megnyugvásának pontjai között. Nemcsak az akkori helyzetbe illet a majdhogy leszólas, hogy jöhet-e valami jó Názáretből, vagy, hogy hát ez nem József és Mária fia-e, akinek a családját jól ismerjük. A modern ember a huszonegyedik század elején hasonló módon tartja magát távol Jézustól.

Csak vegyük észre, amint leértékelik, ha egyáltalán kétségbe nem vonják, földi élete üdvösséges munkáját, s minthogy ez a Jézus kényelmetlenné teszi az életfolytatást, bizony mindent megtesznek, hogy Őt kizárják a közéletből, ó, nem csupán azért, hogy ne sértsünk más vallásokat, más világnézeteket, hanem mert Ő nem illik bele abba képbe, amit az ember akár jólétében, akár inségében magának megengedni kíván és meg is enged. A keresztyénség látószólag kiszorulóban van az emberi arénából, s vele szemben minden másnak megvan a szabad útja, amivel folyik az emberi

társadalom züllesztése különféle módon és szinteken.

Jézus és tanítványai szabadsága így tűnik fel az akkori emberek előtt, akik a külsőségekre való figyelemmel megdöbbenek azon, hogy Jézus és hivei nem igazodnak a rituális szabályokhoz. Nem értik persze Jézust a maga személyében, Aki életet teremt és életet adja, sem pedig az örömhírt, amivel minden embert igazi szabadságra hív. Mondjuk így, nincs benne a képben. Igénkben éppen a ritus lesz nagy kérdéssé. Akkortáiban előírták a rendszeres böjtölést, ami azonban szokássá satnyult, hogy az emberek büszkélkedjenek vele mások előtt és még Isten figyelmét is felhívják magukra, hogy ők mennyire jók. De ez a Jézus tanítványaival együtt nem böjtöl. Az Emberfia ura a szombatnak, mondta Ő egy másik alkalommal az Ő kérdőre vonóknak. S a mi Urunk elénktárja az Ő közöttünk létének a kimondhatatlan örvendetes voltát. Ezt a kapcsolatot valami nagy esküvőhöz hasonlítja. Egy-egy házassági ünnep több napon át is tartott, s az egész násznép közéről és távolról együttmaradt ezeken a napokon. Ilyenkor nincs helye a böjtölésnek, amíg köztük van a vőlegény, addig állnia kell a dínom-dánomnak, addig legyen mit enni, inni, szóljon a zene, perdüljön tánra, akinek bírja a lába.

Nietsche volt az, aki lógóorrú keresztyénekről beszélt, hogy azok elijesztik azokat, akiket netán érdekelne ez a dolog, vagyis, Jézus. Persze, amikor Jézus arról beszélt, hogy egyszer elvétetik a vőlegény, s akkor lesz elég idő a böjtökre, az embereknek magukbaszállásra, akkor Ő szenvedéséről és haláláról beszélt, arról a fájdalommas próbás útról, ami ott végződött a gólgotai kereszten. De addig, csak örüljön és mulasson a násznép, amint vesszük a példázatot a maga átvitt értelmében. Ezért radikálisak azok az esetek, amelyekben az emberek botránkozást kerestek. Ezért elképesztőek a válaszaik, amikor a kérdezők törbe akarják Őt ejteni. S ezért mutatja meg

AZ EGYHÁZI ÉV BEOSZTÁSA
az északamerikai ev. egyházakban
2003–2004-ben

*

Ádventi ünnepkör

november 30-tól december 24-ig

Karácsonyi ünnepkör

december 25-től január 5-ig

Vízkereszi ünnepkör

január 6-tól február 24-ig

Böjti ünnepkör

február 25-től április 10-ig

Húsvéti ünnepkör

április 11-től május 29-ig

Pünkösdi ünnepkör (az Egyház ideje)

május 30-tól november 27-ig

magát a tanítványoknak fényes dicsőségben. Lássák, itt van, közöttük, közöttünk van a megígért Messiás, betöltetett az idő. S ha húsvét utánra vetünk egy pillantást, érzékelhetjük az örömet, a lelkesedést, a buzgóságot, amint az apostolok nekife-szültek a világnak, hogy hirdessék az Ő jelentését, mintegy megfestve a násznép ünnepének a képét, amint a vőlegény velük üli a menyegzői lakomát.

Így lesz a mai hívők számára kihívás ez a néhány szent szó, az utalt Ige. Tegyük bizonyosságot a bennünk való isteni meggyőződésről. Arról a hitről, amely így énekel: Bizalmamat Krisztusnak szent vérebe vetem! Nincs rosszabb annál, amikor nem tükröződik szavainkon, tetteinken, életünk folyton változó fázisain az a hit, ami mindenekelőtt Isten igazságát keresi, tudja, hogy minden más, ami szükséges, megadatik a reánk bízott tálentumok szerint. Mernünk kell megélni azokat a jézusi irányelveket, azokat a bibliai értékeket, amelyeket mindenfelől lenéznek, megmosolyognak, kicsúfolnak, és semmibevesznek. Bátran és bizonyossággal kell hirdetnünk, hogy nincsen másban üdvösség, s ez a világ csakis Jézus művében találhatja meg a váltságot, mert az Atya szeretete Őt ezért küldte közénk. Ez tulajdonképpen a felelősségünk is.

A bűn alatt görnyedő világnak, ebben a felebarátnak, s tudjuk jól, hogy ki is a felebarát, Jézus szerint az az ember, akinek éppen szüksége van reám, mindegy hogy honnan jött, hová megy, ha szüksége nyilvánvaló, azzal felebarátommá válik, tehát ennek a világnak az a reménye is ebben a reménységben vajúdik, hogy az Isten gyermekei egyszer már valósággá teszik ezt a bibliai nászünnepet, s megosztják örömeiket azokkal, akik maradnak a kérdéseknél, a tülekedésnél, a lelki-testi küzdelmeknél, a kétségeknél, a gúnyolódásnál, a maguk útját keresésénél, céltalanságuknál, holott vannak sikereik és eredményeik, ugyan ideig-óráig csak, mert bennük marad a félelem, a holnapnak a mi-lesz-majdja, s a nagy kérdőjel a rettegett halál előtt.

A mi Igénk az idő folyamatában az ünnepet, az örömet emeli ki, amivel a világban velünk járó, értünk küzdő Jézust öleli át, amikor teljes odaadással kell bevetnünk magunkat az életbe, hogy megteremjük a jó fává for-mált életünk igaz gyümölcsseit. De akkor mit jelentsen a kép, hogy a kereszthalálra való hivatkozás rejlett a vőlegény elvételében, amikor lenne idő a bőjtölésre? Számunkra ebből az ítélet jelzése és valósága bontakozik ki, a kivétel a külső sötétségre, a sírás és fogcsikorgatás helyére. Eljövendő lesz ítélni élőket és holtakat.

A vízkeresztüi ünnepkör még maradék idejében hálások vagyunk a hangsúlyért, hogy Isten közénk küldte az Ő szent Fiát, s hogy tanúi lehetünk annak, amint Ő betöltötte küldetését az evangélium hirdetésével, a könyörületesség cselekedeteivel a csodák útján való bizonyosgtételével, s a világ, minden ember bűnéért hozott áldo-

zatával, majd feltámadásával. Hálások vagyunk, hogy mindez valóság a mi számunkra is és életünket, munkánkat, örömeinket, bánatainkat, könnyeinket, mosolyunkat mind Ő teszi elviselhetővé vagy értékké, amint, mint az egykori násznép, Vele és Benne élünk, ünneplünk, szolgálunk, mert az Ő országa közöttünk van. bb

ÚJ LITURGIA BEVEZETÉSE ELŐTT ÁLL EGYHÁZUNK

Új istentiszteleti liturgiai rend bevezetése előtt áll a Magyarországi Evangélikus Egyház. A tervek szerint 2005 ádventjétől használnák a gyülekezetek az új liturgiát. Az új rend, ami igazából csak a mostani rend megreformálása lenne, hiszen alapvetően az 1962-es liturgiai rendre épül, tartalmaz néhány olyan elemet, ami talán szokatlan lehet majd az egyház népének. Az Istentiszteleten ezután kettő helyett három bibliai olvasmány felolvasására lesz lehetőség. A bűnbánati rész, ami úrvacsora esetén egyben a gyónást és feloldozást is tartalmazza, az Istentisztelet elejére kerül. A hitvallás pedig az ígéhirdetés után hangzik el úgy, hogy azt egy gyülekezeti tag vezetheti.

Az új liturgia bevezetésének előkészítéseként jó pár gyülekezet kapott felkérést arra, hogy ádvent első vasárnapjától, illetve az új év kezdetétől az Istentiszteleteket az új rend szerint tartsák. Ezek a gyülekezetek a következők. Székesfehérvár, Győr, Pápa, Nagykanizsa, Szombathely, Nyíregyháza, Alberti, Budavár, Ballassagyarmat, Szűgy, Békéscsaba, Szeged, Ferencváros, Bp.-Deáktér, és a budapesti egyetemi gyülekezet.

Az új liturgia bevezetésének hírét vegyes érzelmelekkel fogadták az érintettek, és több fórumon is megkezdődtek a viták. Vannak olyanok, akik mereven elutasítják és szükségtelennek érzik a régi, megszokott, és jól ismert rend megváltoztatását, míg mások úgy vélik, hogy istentiszteleti életünk megújítása egyházunk megújulását hozhatja magával. Több esetben nem szakmai érveket ütköztetnek a vitázó felek, hanem inkább emóciók fedezhetők fel az érvek mögött.

Vannak tehát próbagyülekezetek, ahol már az új rend szerint is tartanak Istentiszteleteket. Ilyen próbagyülekezet a győri is, ahol az öregtemplomban eddig három Istentiszteletet tartottak az új rend szerint. Lackner Pál igazgatólelkész szerint az eredmény várakozáson felül jó. A gyülekezet szívesen és rendkívül aktívan tanulja az új rendet. Ahogy kezdik megismerni, úgy használják egyre szívesebben. Vannak persze olyan gyülekezeti tagok is, akik el-

lenézzel viseltetnek egyelőre az új rend iránt, nekik azonban lehetőségük van arra, hogy azokon az Istentiszteleteken vegyenek részt, ahol a mostani rendet használják.

Az új liturgiai rend — végleges bevezetése — bizonyára még sok vita forrása lesz, de az nem kétséges, hogy tanulható és tanítható. Véleményem szerint az új rend bevezetése a képzett kántorral rendelkező nagyobb városi gyülekezetekben nem fog olyan nagy nehézséget okozni, mint azokban a vidéki kisebb gyülekezetekben, méginkább a szórványgyülekezetekben, ahol képzett kántor sincs és a gyülekezet derékhadát olyan idős, templomos emberek alkotják, akik hosszú évtizedek alatt megismerték a mostani liturgiát, és újat megismerni, megtanulni nem akarnak, de talán nem is tudnának. Márpedig egyházunk jelentős részét éppen ezek a gyülekezetek teszik ki.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

SZOBOR '56 EMLÉKÉRE

A connecticutbeli Fairfieldben működő Magyar Studies of America nevű szervezet azt kezdeményezte, igényelve dr. Mádl Ferenc államelnök és hazai szobrászművészek hozzájárulását, hogy 2006-ra Budapesten az 1956-os szabadságharc 50. évfordulójára illő és méltó szobor kerüljön felállításra. A jelzett szervezet világot átfogó kampányt indított annak érdekében, hogy a külföldön szétszóródott magyar emigráció adományaképpen kerüljön szobor felállításra Budapest valamely központi helyén. Ennek a tervnek adományokkal kifejezett felkarolását kéri. Adományok be- küldhetők a következő névre és címre:

Magyar Studies of America, Inc.

"1956 Memorial Fund"

242 Kings Hwy Cut-off

Fairfield, CT 06824-5394

Ezen a címen vagy 203-746-2162 telefonszámon Lengyel Zsuzsa elnök szívesen ad felvilágosítást a szoborterről. MSA

MC jelzésű olvasóinktól is szívesen elfogadunk alkalmi lapfenntartó adományt.

NT. D. TERRAY LÁSZLÓ 80 ÉVES!

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia nevében is csatlakozunk a magyar világluteránia egyik rendkívül jeles személye, Nt. D. Terray László norvégiai ev. lelkész köszöntéséhez 80. születésnapja alkalmából. Minthogy Terray László különféle egyházi munkája során ugyan a világ sok helyére eljutott, tudtunkkal sohasem járt Amerikában. Ezért készségesen ismeretjük lelkésztestvérünk életútját lapunk olvasótáborá számára.

Terray László 1924. január 22-én Miskolcon született felvidéki családból. A teológiát Sopronban végezte és 1946-ban D. Ordass Lajos püspök szentelte lelkésszé. Alig két segédlelkézi év után 1948-ban az Evangélikus Világszövetség ösztöndíjával először Svájcba került ki, majd 1949 elején Norvégiába. Ott, sajnos, megbetegedése miatt megkezdett tanulmányait hosszabb időre meg kellett szakítania. De Isten segítségével helyreállt az egészsége és tanulmányait folytathatta. Különösen az egyház missziói munkája érdekelt, még inkább a norvég keresztényeknek a lapok közötti missziója. 1954-ben a Norvég Missziótudományi Intézetben asszisztensi álláshoz is jutott.

Az 1956-os magyarországi szabadságharc a segélymunka területére hívta át. Neki volt köszönhető, hogy a norvég kormány 1,500 magyart telepített Ausztriából Norvégiába, akikről a befogadó ország hivatalos és társadalmi szervei és a Norvég Evangélikus Egyház gondoskodott is.

Először Gémes István, majd Glatz József került magyar lelkészként a három skandináv országba, és megszervezték Terray Lászlóval együtt a Norvégiát is magába foglaló regionális magyar lelkézi szolgálatot, amit végül is 1965-ben az utóbb említettől Koltai Rezső — svédországi képzésű lelkész — vett át.

Terray László, azonkívül hogy magyar kollégáit munkájukban kisegítette, több éven át a Norvég Egyházi Segélyszervezetben munkálkodott, majd az egyik norvégiai missziónárius főtítkárának választotta meg. Ez a feladat elvitte Terray Lászlót a világ sok missziói konferenciájára. Mivel a szervezet központi irodája a fővárosban volt, el tudta vállalni 1963-tól a monte-carlo-i rövidhullámú adón keresztül Magyarországra fel sugárzott magyarnyelvű evangélikus műsorok szerkesztését, amit 1986-ig végzett. Ezt tőle dr. Pósfay György, majd a hazai Déli Egyházkerület jelenlegi püspöke, Gáncs Péter vette át

Ezekben az időkben erőteljesen közre-

működött mind a nemzetközi, mind a külföldön folyó magyar munkában. Hosszú éveken át ügyvezető elnöke volt a Külföldi [Nyugateurópai] Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének, és szerkesztője a Németországban megjelenő Útitárs c. magyar evangéliumi lapnak, meg a Kononia c. ev. teológiai folyóiratnak is.

Miután Ordass Lajos 1978-ban meghalt, a magyar püspök emlékének a megőrzéséért folyó munkába is bekapcsolódott. Az ő norvégul megírt Ordass-életrajza három másik nyelven is megjelent nyomtatásban, magyarul, németül, és angolul. Nevéhez fűződik a Nemzetközi Ordass Alapítvány megszervezése, ennek főtítkára volt két évtizeden át, és az Ordass Archivum létrehozása. Néhai D. dr. Vajta Vilmos így méltatta őt: "Neki köszönhetjük az első életrajzot Ordass Lajosról, valamint a kommunista rendszerhez alkalmazkodó 'hierokrácia' jellemzését. Mindezzel a magyar egyháztörténetírás és korunk egyházi helyzetének jövőendő értékeléséhez lényeges alapot vetett."

Nyugdíjbavonulása előtt, közel húsz éven át egy Oslótól alig órányira fekvő, kéttemplomos nagy norvég gyülekezetben szolgált, ahol könyvet írt egy Magyarországon 1922 és 1946 között élt és missziói munkát végző norvég lelkészről.

Voltak idők amikor az akkor uralmon lévő magyar kormány megtagadta Terray Lászlónak a magyar vízum megadását, így sem családtagjait, sem barátait nem tudta meglátogatni. De ebben az időben többször eljutott Erdélybe és ott vette fel a kapcsolatokat a magyar evangélikus gyülekezetekkel és egyházi intézményekkel, s ezeknek a szolgálatát norvég barátainak a segítségével hathatósan segítette. A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet egyik ottjártakor disz doktorátussal tüntette ki.

A hivatalosoknak Terray László neve a rendszerváltás előtt nemkívánatosként, de egyeseknek a rendszerváltás után is kellemtelenül csengett. Mert egyházvezetőkkel diplomáciai paktumot sohasem kötött, hanem mindenkor szenvedélyesen az evangélium igazságának élt. S éppen ezáltal tudta egészségesen hűvös tárgyilagossággal kutatni az egyház életét, és azt alkalmas időben nyilvánosság elé tárni. Szívóssága tiszteletet, emberséges szeretetet ébreszt mindnyájunkban. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának kitüntetése, a Károli Gáspár-díj pedig mindennek legmagasabb fokú elismerését jelenti.

Lelkésztársunk norvég papeányt vett

feleségül és házasságukból három fiú és két leány született, akik mind felnőttek már. Sajnos felesége 1999 őszén elhunyt, ami nagy szomorúságot okozott Terray Lászlónak, gyermekeinek, menyének, és unokáinak. Meg vagyunk győződve, hogy 80. születésnapján szeretettel vették őt körül mindnyájan, csakúgy, mint minden más jeles családi alkalommal. Leginkább azonban ölelje őt körül a Jóistennek oltalmazó szeretete, hogy továbbra is élhessen az Ő dicsőségére és mindnyájunk épülésére amint hálát adunk Terray László eddig eltelt hosszú életéért és szolgálatáért. Ad multos annos!

(A jelenleg Gémes István stuttgarti ev. lelkész szerkesztésében megjelenő *Koinonia c. evangélikus teológiai folyóirat 61. száma "Festschrift" formában hetven oldalon D. Terray László életével és munkásságával foglalkozik.*)

Összeállítva dr. Pósfay György (Svájc) és Molnár Veress Pál (Svédország) lelkészek méltatásából.

KÖNYVPIAC

Iratterjesztésünkben megrendelhetők az alábbi könyvek @ US\$7 beküldésével (kivéve, ahol más ár van feltüntetve). Csekket, pénzesutalványt kérjük *Hungarian Conference-ELCA* névre és 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505 címre küldeni. (Egyes könyveknél a rendelés kielégítése eltarthat néhány hétig.)

Biblia, teljes, újfordítás.

Újszövetség, Károlyi-Ceglédi szöveg.

Boleratzky L.: Ordass Lajos, a mártír. US\$12.

Brachna Gábor: Útmutató bibliáolvasáshoz.

Fabiny Tamás: Keken András életregénye.

Gémes István: Hiszek. US\$12.

Gémes István: Jézus és Pál. US\$20.

Herényi István: Egyházi jogi tükör.

Keken András: Deákteri esték.

Kemény Péter: Negyedórak Isten előtt.

E.J. Kunos: Missionary Memoirs. US\$20.

Mirák Katalin: Nem voltam egyedül I. US\$8.

Mirák Katalin: Nem voltam egyedül II. US\$8.

I. és II. együtt US\$14.

Molnár Rudolf: Egyháztörténeti arcképcsarnok.

Ordass Lajos: A keresztfa tövében.

Ordass Lajos: Válogatott írások II. US\$18.

Ordass Lajos: Jó hír a szenvedőknek.

Ordass Lajos: Önéletrajzi írások II.

Ordass Lajos: Útravaló (napi áhítatok). US\$14.

Pósfay Gy.: A földön élő egész egyház. US\$16.

Rözse István: A halál árnyékának völgyében.

Terray László: Izrael és az evangélium. US\$3.

Terray László: Küldetésben.

Terray László: Nem tehetett mást.

L. Terray: He Could Not Do Otherwise. US\$25.

Túróczy Zoltán: Ne félj!

Vajta Vilmos: Amíg időnk van. US\$18.

Veöreös Imre: A harmadik út.

Veöreös Imre: A középpont felől.

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2003. nov. 24-e és 2004. jan. 24-e között vett többféle adományt.

•AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: Asbóth Gyula *szülei, Nt. Asbóth Gyula táb. alesperes és felesége sz. Pfeiffer Ilona emlékére* (VA), Becker György *külföldi lapküldésre is* (IL), Halmágyi Viktória (IL). **\$65:** Balázs Dénes *külföldi lapküldésre is* (PA). **\$60:** Palotai László (BC), dr. Szabó Imre *külföldi lapküldésre is* (FL). **\$55:** Tomaj Gusztáv (PA). **\$50:** Özv. Domján Sándorné (ON). **\$44:** Drexler Istvánné (OH). **\$40:** Féja Krisztina (NJ). **\$37.37:** Mészáros György (CO). **\$37:** Ketzán Tibor (PA). **\$30:** Irsay Nandine *belföldi lapküldésre is* (CA). **\$28:** Garay Rozália (ON), Szabó Judit (NJ). **\$26:** Gaydán Melinda *belföldi lapküldésre is* (OH). **\$25:** Dr. Flisser Ferenc (PA), Jókay Edit (IL), dr. Papp Gábor (OH), Molnár József III (PA), dr. Vitéz Ferenc (NJ). **\$20:** Balázs Károly (IL), Horváth Géza (OH), Pusztai Péter (CA), Szeless György (OH) Szontágh György (NC). **\$19:** Mészöly Marianne (MD). **\$18:** Martinsich Mária (IL), Márton Katalin *férje, Márton József emlékére* (NY). **\$14:** Gömörly Gyula (FL), Papp Gábor *Papp Sándor és Fodor Zoltán emlékére* (FL), Sala Nándor (OH). **\$12:** Alapi Etelka (OH), Gösi Irma *külföldi lapküldésre* (FL), Kocsis Irma (NY). **\$10:** Madaras Emma (MA), Nagy Ernő (OH), Németh Zsuzsanna *szülei, Kovács Tibor és felesége sz. Ábel Eugenia emlékére* (TX), Szinay Krisztina (NY), Vajda István (FL). **\$8:** Bőjtös László (OH), Erdélyi Ferencné (ON). **\$7:** Kassay-Farkas Katalin (NJ), Szent Királyi János (OH). **\$6:** Irsay Nandine *belföldi lapküldésre* (CA), Kovács Géza (OH), Mózes László (PA), Rogness Éva (MN). **\$5:** N. Fekete Ádám (NJ), N. Fekete Miklós (NJ), Zerinváry Miklós (PA). **\$4:** Asbóth Lajos (NY), Beck Mária (OH), Borsos Erzsébet (FL), Dandy Imréné (FL), dr. Ertl János (CO), Juhász Margit (WA), Mátis István (TX), Miller Henrik (OH), Szikora Margit (OH). **\$3:** Bakó László (ON), özv. Baráth Jánosné (FL). **\$2:** Bede Miklós (CO), Bíró Zoltán (OH), Kiss Hermina (OH), Nyemcsók János (CT), Petri Ilona (OH), Szénásy Sándor (OH). **\$1:** Stáber Frigyes (MI).

•A.M.E.K. TAGSÁGRA

2004: Bottlik Eszter (ON), N. Fekete Ádám (NJ), N. Fekete Miklós (NJ), Gaydán Melinda, dr. Hódos Frigyes (PA), dr. Gombocz István (SD), Gösi Irma (FL), Lukácsa János (CA), Lovagi Tibor (OH), Madaras Emma (MA), Mózes László (PA), Nagy Károly (CT), Rogness Éva (MN), Sárkány Károly (SC), dr. Szabó

Imre (FL), Szinay Krisztina (NY), Szontágh György (NC), Vajda István (FL), Zerinváry Miklós (PA). **2005:** Dr. Fabók Ferenc (MI), Wurtzler Béla (FL). **2006:** Féja Krisztina (NJ).

•A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$250: Féja Krisztina *édesanyja, Féja Ferencné emlékére* (NJ). **\$106:** v. Bócsay Zoltán (OH). **\$100:** Özv. Domján Sándorné *részben a torontói magy. ev. gyülekezet javára* (ON), dr. Mészáros Sándor (PA), dr. Sándor Imre (AZ), Sárkány Károly (SC). **\$50:** Bakonyi Mária *férje, Bakonyi Károly emlékére* (OH). **\$30:** Tomaschek László *külföldi lapküldésre is* (OH). **\$25:** Özv. D. Brachna Gáborné (OH). **\$20:** Horváth Géza (OH), Madaras Emma (MA), Mergl Éva (PA). **\$13:** Ketzán Tibor (PA). **\$12:** Zugor Ernő (ON). **\$10:** Bőjtös László (OH),

v. Hefty Frigyes (CA), Kovács Géza (OH), dr. Szabó Imre (FL), Szabó Judit (NJ). **\$7:** Bertók Nóra (OH). **\$3:** Né-met Sándor (OH).

•EV. EGYHÁZI ISKOLÁKRA

Bp.-Fasor - \$100: Dr. Hudra László (IL).

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi középiskolák javára és alkalmilag – akár adományozók által is – meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference-ELCA** névre és **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát vagy a segélyadomány más célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. □

A MAGYAR EVANGÉLIKUSOK TANÁCSKOZÓ TESTÜLETÉNEK AZ ÁLLÁSFOGLALÁSA (2003. MÁJUS 14)

2003. május 13–15-én Budapesten tanácskozásra gyűltünk össze. Az Orosházán 2001. augusztus 18-án aláírt "Megállapodás"-ra utalva küldetésünket és céljainkat a következőkben körvonalazzuk:

Mint Krisztus egyházának az evangélium hirdetésére és a szentségek kiszolgáltatására rendelt szolgálói. A kárpátmedencei egyházakban vezetőszerepet betöltő egyházi és világi személyek, ill., a nyugati diaszpórában szolgáló lelkigondozók, az Egyház Ura iránti hálával kijelentjük:

1. Elhatározzuk, hogy szolgálatunkat, Urunk evangéliuma felszabadító és vigasztaló üzenetének hirdetését — egymással összhangolva és egymásra figyelve — végezzük.
2. Szolgálatunkat mind a hazai, mind pedig az idegenbe szakadt keresztény testvérek között is az evangélium tiszta hirdetésében és a szentségek Krisztus rendelése szerinti kiszolgáltatásában látjuk. Az evangélium tisztasága érdekében Krisztus vigasztalásának az üzenetét szükségszerűen elhatároljuk minden hamis evangéliumtól, amely a meghalt és feltámadott Krisztusban való reménység helyett múlandó értékekre épít. Krisztus evangéliumát ilyen kísértésekkel szemben is egyedüli reménységként hirdetjük és valljuk; igehirdetésünkben pedig minden mástól óva intünk az ítéletre jövő Krisztus előtti felelősségünk alapján.
3. Egymást bátorítva, érdekközösséget vállalva, feladatunknak látjuk, hogy támogassuk egymást a teológusképzés és a lelkesítő szolgálat biztosítása területén. Szeretnénk segíteni az etnikai kisebbségben és diaszpórában élő testvéreink és nem-magyar anyanyelvű, befogadó egyházaik kapcsolatának rendezésében. Mindig készek vagyunk az adott körülmények között úgy szolgálni a hozzánk tartozóknak, hogy azt mindenkor a helyi egyházi hatóságokkal összhangolva, Isten dicsőségére végezzük

Aláírók (többek között): D. Szebik Imre elnök-püspök, Magyarországi Evangélikus Egyház; Adorjáni Dezső Zoltán püspökhelyettes, Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus-Luteránus Egyház; Pátkai Róbert püspök, a Külföldi [Nyugateurópai] Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége elnökeként és az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia képviselőként. □

IMÁDKOZZUNK!

Áldunk Téged, Úr Isten, hogy megbízható a prófétai beszéd, mely Krisztus dicsőségéről tanúskodik. Világosítsd meg szívünket Szentlelkeddel, hogy éberén figyeljünk beszédére, kövessük Őt önfeláldozásában, és részesüljünk az örök élet dicsőségében; ugyanazon Jézus Krisztus, Szent Fiad, a mi Urunk által, Aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik, egy igaz Isten, örökkön örökké. Ámen.

KÖRJÁRATBAN

Az "Evangelical Lutheran Church in America" egyházban a gyülekezetek nagyobbik része főként munkacsoportokban megkezdte azt a tanulmányozatot, mely az emberi szexualitással, illetve a homoszexualitás problémájával foglalkozik. Ezek a gyülekezeteken belüli munkacsoportok aztán összegezik véleményüket és az országos központba küldik. Ott a homoszexualitás vizsgálatára kijelölt bizottság saját kutatásainak az eredményeivel együtt feldolgozza ezeket a véleményeket, hogy aztán tannilatkozat-tervet terjesszen a 2005. évi országos közgyűlés elé. Az a közgyűlés van hivatva, hogy döntsen ebben a kényes tárgyban, nevezetesen a homoszexualitás mikéntje felől, s hogy aktív homoszexualis személy lehet-e lelkész, és egyházilag megáldhatók-e egynemű párok kapcsolatok.

"Az egyház a Biblia alapján nem helyeselteti a homoszexuális kapcsolatok megáldását, a homoszexuális párok házasságkötését, gyermekvállalását, homoszexuális életet folytató, vagy azt propagáló vallásosok és lelkészek képzését, szolgálatba állítását, illetve szolgálatban tartását" – olvasható a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara által január elején közzé tett nyilatkozatban.

"A keresztyén kultúrkörben az utóbbi időben gyökeresen átalakult az általános felfogás a szexualitás és homoszexualitás megítélésében. Az egyház is megkérdőjelezte, ezért meg kell fogalmaznia, és ki kell nyilvánítania álláspontját."

"Az újszövetségi szexualitika alapja az a házasságfelfogás, amely szerint a szexualitásnak a férfi és a nő kizárólagos életközösségében van a helye, ennek egyetlen alternatívája van: az önmegtartóztatás. [...] Készek vagyunk vállalni a szembenállást a társadalom általános vélekedésével, ha az Isten Igéjéből más meggyőződésre jutotunk."

A három fő megállapítást felsorakoztató nyilatkozat elsőként ezt emeli ki: A homoszexuális viselkedést a Biblia egyértelműen Isten rendje elleni vétkeknek nevezi, s egyetlen olyan helyet sem talál a Szentírásban, ahol az megengedő, vagy pozitív megítélés alá esnék. "A homoszexuális viselkedés etikai megítélésénél nem lehet biológiai vagy pszichológiai adottságokra hivatkozni", hozzáfűzve, hogy e tényezők a hajlam kialakulásáért tehető felelőssé, így az érintettnek nem róható fel, miért érez vonzalmat az azonos neműek iránt és miért

tapasztalja ugyanezt az ellenkező nemmel kapcsolatban.

A nyilatkozat szerint azonban etikai szempontból feltétlenül különbséget kell tenni a homofil hajlam és a homoszexuális aktivitás között, az utóbbi ugyanis akarati döntés következménye, tehát az egyén felelősségének a körébe tartozik. "Amennyiben a Szentírás intelmeit komolyan vesszük, úgy a homoszexualitás esetében az egyetlen etikus megoldásnak a homoerotikus vágyak kielégítéséről való lemondás tűnik."

A harmadik fő megállapítás, hogy az egyházaknak éppolyan missziói küldetése van a homoszexuálisok irányában, "mint minden más, Istentől elidegenedett emberhez, és lelkigondozói segítséggel tartozik nekik a Krisztus követésében való meg-lankadásaik és botlásaik idején".

"Mivel tudjuk, hogy a homofil beállítottság kialakulása az érintettek jelentős részénél nem genetikai eredetű, hanem szocializációs és nevelési tényezőkre vezethető vissza, biztatunk kell az ilyen embertársainkat arra, hogy vegyenek igénybe a lelkigondozói támogatás mellett pszichoterápiás segítséget is" — zárul a hittudományi kar nyilatkozata.

Dániában nagy feltűnést keltett, hogy Rasmussen Anders miniszterelnök szerint az egynemű párokat egyházi esketésben is részesíteni kellene. Dánia az első ország, amelyben az egynemű párok kapcsolatát polgári szertartással erősítik meg. A kormányfő szerint — magánvéleményként ugyan — itt az ideje, hogy az egyház is megáldja a polgárilag jóváhagyott egynemű párok kapcsolatokat.

Az evangélikus államegyház az állami törvények értelmében ugyan elismeri az egynemű frigyeket, de nem engedi a templomi házasságkötést. A püspöki kar jelentős többsége ellenzi a homoszexuálisok egyházi esküvőjének a szorgalmazását. Másfelől az ellenzéki politikusok szerint a miniszterelnöknek körültekintőbbnek kellene lennie, mintsem, hogy magánvéleményével mintegy hivatalos minőségben lép a nyilvánosság elé.

Az USA-ban január közepén létrehozták az "Anglikán Egyházmegyék és Egyházközségek Közösségét", mely összefogja mindazokat, akik ellenzik az aktív homoszexuális Robison Gene esperesének a New Hampshire Egyházmegye püspökévé történt felszentelését. Ez az új szervezet nem kíván kiszakadni az amerikai Episz-

kopális [Anglikán] Egyházból, hanem inkább a hagyományos keresztény tanok képviselőjeként magát egyháznak az egyházban jellemzi. Úgy hírlírik, hogy ehhez a közösséghez máris legalább a közegyház tagságának egy tizede tartozik, s ennek a számnak drámai növekedését remélik. Jelentős tényező az is, hogy ebben az egyházban sajtóságos a központi tulajdonrendszer, vagyis elszakadó egyházközségek elvesztik minden testületi vagyoniukat.

Egyébként az anglikán egyházak világgökösségének több tagja elítélte a püspökszentelés körülményeit és megszakította kapcsolatát az amerikai Episzkopális [Anglikán] Egyházzal. Willaims Rowan canterbury érsek az anglikán egyházak világgökössége egységének a megőrzése érdekében különbizottságot létesített, hogy ezt a kérdést valamiképpen dűlőre vigyék legkésőbb szeptember 30-ig.

VAR

A LEGNAGYOBB MŰVÉSZET

A legnagyobb művészet tudod mi?

**Derűs szívvel megöregedni ...
Pihenni ott, hol tenni vágyol,
Szó nélkül túrni, ha van, ki vádol.
Nem lenni bús, reményvesztett.
Csendben viselni a keresztet!
Irigység nélkül nézni végig
Mások erős, tevékeny éltit.
Kezedet betenni öledbe
S hagyni, hogy gondod más viselje.
Hol segíteni tudtál régen,
Bevallani nyugodtan szépen,
Hogy erre most már nincs erőd.
Nem vagy olyan, mint azelőtt.**

**S járn amellet vidáman,
Istentől rádszabott igában!
De ezt a békét honnan vesszük?
Onnan — ha azt erősen hisszük,
Hogy a teher, mit vinni kell,
Az égi honra készít el.
Ez csak a végső simítás
A régi szíven, semmi más!
Ez old fel minden köteléket,
Ha a világ még fogna téged.
Az Úr nem szűnik meg tanítani.
Azért kell sok harcot vívni
Idősen is, míg csendesen
A szív az Úrban megpihen,
S kész vagy az Ó kezéből venni:**

Hogy minden Ó, s te nem vagy semmi!

Sík Sándor

e.é.

MAGYAR EGYETEM

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhely-közeli telepítése megkezdődött. Megvásárolták a szükséges területet, s megindult a főépület építése. A 27 hektárnyi terület beépíthetővé való nyilvánításának a költségei, az építkezési engedélyek beszerzése, stb. azonban túlságosan sokat emésztettek fel a már rendelkezésre álló tőkéből, s ezért az egyetem dékáni hivatala — dr. Holland Dénes professzor, dékán — a világmagyarsághoz fordul adományokért, hogy az építkezéshez szükséges 1 millió euró kéznél lehessen. Az épületnek szeptemberre állnia kell állami rendelkezés szerint. Az építkezés összköltsége 6 millió euró, amiből csak 5 millió maradt, mivel 1 milliót kellett előkészítésekre költeni. Tehát ennek az 1 millió eurónak a pótlását remélik a nyugati magyarság adományaiból realizálni. Ezért előre is hálás köszönetet mondanak.

Adományokat az alábbi névre és címre lehet beküldeni:

*Hungarian Human Rights Foundation
P.O. Box J, Grace Station
New York, NY 10128*

Csekk vagy pénzesutalvány "memo" vonalára ezt kell írni: MVH Campus. Minden adományt nyugtáznak; az adományok adóból levonhatók. **EMTE**

NYÁRI MAGYAR ISKOLA

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség idén is megrendezi hagyományos nyári iskolatáborát a fillmor(e)i regényes Sík Sándor Cserkészparkban. Az iskolatábor ideje július 3-18.

A délelőtti iskolaórákat délutánra szakköri foglalkozások, kirándulások, fürdés, s egyéb vidámságok váltják fel.

Érdeklődőknek szívesen nyújtanak felvilágosítást a 973-208-0450 telefonszámon, vagy levélben Külföldi Magyar Cserkészszövetség, 2850 State Route 23, Newfoundland, NJ 07435-1443 címen. **KMCSZ**

ATOMÓRA ERDÉLYBEN

A Beszterce-Naszód megyei Bethlen evangélikus templomának toronyóráját adóvevő készülék segítségével a hamburgi atomórához kapcsolják — közölte Szakács János evangélikus lelkész. Elmondta, hogy a városközpontban levő evangélikus templom többszázéves toronyórája meghibásodott, ezért toronyórák javítására és karbantartására szakosodott nagyváradi céghez fordult segítségért. A régi óraszerkezetet a nagyváradi cég korszerű készülékkel helyettesíti, amely rádióhullámok segítségével összehangolja a toronyórát a hamburgi atomórával. A munkálatok közel 100 millió lejbe kerülnek, de a lelkész szerint a

beruházást megéri elvégezni, mivel általa a bethleni evangélikus templom még értékesebbé válik. **VH**

GRATULÁLUNK!

Böjtös László építész, a Magyar Köztársaság clevelandi tb. főkonzulját, a nyugat-clevelandi magyar evangélikus gyülekezet egyik presbiterét, a magyarság érdekében sok éven át folytatott tevékenysége elismeréseként a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. **EVHÍR**

INNEN-ONNAN RÖVIDEN

¶ A világ összes keresztényeinek egyetlen egyházban való újraegyesítését szorgalmazta tavaly novemberben az orosz ortodox egyház feje. II. Alekszij, Moszkva és egész Oroszország pátriárkája szerint az ortodox keresztényeknek a probléma minden bonyolultsága ellenére sem szabad felhagyniuk erre irányuló erőfeszítéseikkel. — Hiszen csupán az ortodox keresztények egyesítése is nehéz feladat, amelynek megoldása nagy szervezési és teológiai előkészületeket igényel — fejtegette ki, megnyitva Moszkvában az Egyházra vonatkozó ortodox tanítás címmel összehívott nemzetközi értekezletet.

¶ A Tótköztársaság (Felvidék) iskoláiban kormányhatározat folytán kötelező tárgyként hittant vagy etikát választhatnak a diákok.

¶ Az Ausztráliai Evangélikus Egyház legutóbbi országos közgyűlése három évtizedes tárgyalások eredményeképpen jóváhagyta az oltár- és szószékközösséget az Ausztráliai Anglikán Egyházzal. Ezzel szemben — többek által megkérdőjelezve — elutasította a közgyűlés azt a javaslatot, hogy az egyház teljesjogú tagja legyen az Evangélikus Világszövetségnek, a jelenlegi "megfigyelő tagság" helyett.

¶ A guantanmói, főleg Afganisztánból telepített foglyokat csak a Nemzetközi Vöröskereszt képviselői látogathatják meg. Illetékes amerikai katonai hatóságok elutasították egyes amerikai egyházak látogatási engedély iránti kérelmét.

¶ A cseh r.k. püspöki konferencia támogatja a Vatikán döntését, hogy az annak idején háborúellenes beállítottságú I. Károly osztrák császárt — IV. Károly magyar királyt — boldoggá avatja. II. János Pál pápa máris igazolt egy az avatandó személyéhez kapcsolódó csodálatos gyógyítást.

¶ Az Ausztráliai Evangélikus Egyház lelkészképző intézetében nemcsak lelkészeket nevelnek újabban, hanem világiakat is, akik különféle kurzusokon mélyednek el teológiai tárgyakban. Ezért a 2004-es tanévvel (februárban kezdődik) az intézet ne-

vét Luther Szemináriumról Ausztráliai Evangélikus Kollégiumra változtatták. Megjegyzendő, hogy 1966 előtt két lelkésznevelde működött, mindkettő a délausztráliai Adelaideben: az Immanuel Szeminárium és a Konkordia Szeminárium. Ezek az akkori két fenntartó egyház egyesülésével lettek egyé Luther Szeminárium néven.

¶ Az USA népességének mintegy 14%-a (kb. 39 millió) vallásnélkülinek tartja magát. Ebben a csoportba tartoznak az ateisták és azok is, akik "nem érzik jól magukat" a szervezett egyházakban. A megkérdezettek nagyobb része magát spiritualisnak tartja és hisz Isten létezésében.

¶ Ugyan a hír már idejé múlt, érdekesség kedvéért mégis felsoroljuk azokat az országokat, melyekből az egyházi delegátusok beutazását az Evangélikus Világszövetség tavaly nyári, Winnipegben tartott nagygyűlésére megtagadták a kanadai hatóságok. 53 képviselőt rekesztettek ki: Indiából huszonhetet, a többi Etiópiából, Madagaszkárból, Bangladeshből, Indonéziából, Kamerunból, a Demokratikus Kongóköztársaságból, Szenegálból, Eritreából, Libériából, Nigériából, a Fülöp Szigetektől, Ruandából, Sziera Leónból, és a Dél-afrikai Köztársaságból.

¶ Az előreformátorok egyike az olaszországi Vald Péter (1160–1218), aki egyszerű keresztény életfolytatásra vállalkozott és arra buzdította társait is. Az így keletkezett hitközösség tagjai, a valdensok, akik a XVI. században a reformáció kálvini ágához csatlakoztak, többévszázados üldöztetés után 1848. február 17-én nyerték el vallásszabadságukat, jogegyenlőségüket, s lettek emancipált felekezetté. Napjainkban csak 20 ezerre tehető a Valdens Egyház lélekszáma, jobbára Északolaszországban. [Reformátusok Lapja]

¶ Az Ev. Világszövetség és a Nemzetközi Evangélikus Tanács képviselői őszi, immár második gyűlésükön a "Mi egyesít? Mi választ el?" témában értekeztek. Megállapították ugyan a különbségeket, de fontosnak tartották, hogy a két világszervezet — az NET erősen konzervatív — kapcsolatban maradjon s együttműködjék amennyire csak lehet. Kilenc ev. egyház mindkét szervezetnek a tagja. **VH/VAR**

***Az Isten országa nem evés és ivás,
hanem igazság, békesség, és a
Szentlélekben való öröm; mert aki
ebben szolgál Krisztusnak, az
kedves az Isten előtt és megbízható
az emberek előtt.***

RÓMA 14:17-18

Az egyház hírei otthonról

• Az idei ökumenikus imahét (január 18–25) nyitó Istentiszteletét Magyarországon a bp.-deákteri ev. templomban tartották, mely alkalommal igehirdetéssel szolgált dr. Erdős Péter r.k. bíboros-érsekprímás és dr. Szabó István dunamelléki ref. püspök.

• Meghalt Simonfay Ferenc ny. ev. lelkész, és dr. Muncz Frigyes ny. ev. lelkész, a Budai Ev. Szeretothonok volt központi igazgatója.

• Jóllehet tornyát tavaly felújították, az ózdi ev. templom falai életveszélyesen megromogtak. A templomot újjá kellene építeni, de ehhez becslés szerint 90 millió forintra (közel félmillió dollár) lenne szükség.

• Gyenesdiáson a Kapernaum Ev. Szeretothon új épületszárnyát vették ünnepélyesen használatba.

• Sopronban Hegedűs Attila, Uraiújfalu-ban Kerekes Csaba az ev. gyülekezet új lelkésze.

• A budai ev. egyházmegye új esperese Bence Imre budavári lelkész.

• A november végén Budapesten az Országházban tartott konferencián "Magyarságtudat és egyház" címen a határontúli magyar egyházak helyzetéről és szerepéről tanácskoztak. Az előadók között volt D. Mózes Árpád erdélyi ev. püspök és Dolinszky Árpád délvidéki ev. szuperintendens is. [Előadásukat kértük közlésre, sajnos eredménytelenül. - Sz.]

• Szekszárdon a templomszentelés 75., Nyíregyházán a kistemplom építésének, Zuglón önállósulásának 50. évfordulóját ünnepelte, Rákoscabán felújított templomát vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• Az Északi Ev. Egyházkerületben D. Szebik Imre püspök Bartos Zoltánt szentelte lelkésszé.

• *Templomszentelés Budaörsön.* A kicsiny, szörványhelyzetben lévő, éledező gyülekezetek számára példát mutathat a budaörsi gyülekezet "élettörténete". Sokak évtizedeken át tartó, lankadatlan, hitből fakadó csendes imádsága talált meghallgatásra ugyanis akkor, amikor a hívek 2003. december 21-én délelőtt Budaörs főutcájáról beléphettek a város első evangélikus templomába.

A budaörsi gyülekezet története az 1940-es évek végére nyúlik vissza. Abban az időben a hat-hét ezres, többségében sváb katolikusok lakta faluból mindössze 10 család vallotta magát evangélikusnak. A hívek saját parókus lelkészre ekkor még nem gondolhattak. Egészen a 90-es évek közepéig az istentiszteleti szolgálatot a

szomszédos Budafok mindenkori lelkésze látta el a református gyülekezet templomában. Ezeknek a kéthetenként tartott alkalomnak legfeljebb hat-nyolc résztvevője volt. A 60–70-es években az egyre gyarapodó településen a gyülekezet is növekedésnek indult, bár az Istentiszteletek látogatóinak száma csupán néhány testvérrel egészült ki. A 80-as évek elejétől — Rözse István, majd Solymár Gábor szolgálati ideje alatt — azonban már hetente tartottak Istentiszteletet.

A 90-es évek hajnalán a közösség — jelezve templomépítési szándékát — telket kapott az önkormányzattól. A lakótelepi környezetben letett alapkőre azonban nem épültek falak. A pénzügyi nehézségek — ezen az eredeti helyen — nem tették lehetővé a templom felépítését; 1999-ben viszont a gyülekezet épületet kapott abból a célból, hogy istentiszteleti helyet és parókiát alakítson ki benne. Szintén ebben az évben jutott szolgálati lakáshoz a beiktatott lelkész, Endreffy Géza és családja. Az állandó lelkészi jelenlétnek és a lelkes gyülekezeti munkatársak szolgálatának köszönhetően a gyülekezet mind hitben, mind létszámában gyorsan gyarapodott, így újra meg újra felvetődött a templomépítés igénye. A munkálatok megkezdésének közvetlen oka tehát a "kinőtt" gyülekezeti terem volt. A pályázati kiírást Krähling János, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem docense nyerte el, akinek tervei alapján 2003 tavaszán el is kezdődött Isten házána építése. A templom kilenc hónap alatt "született meg".

Az ünnepség a régi istentiszteleti helyszínen kezdődött, ahol Endreffy Géza rövid igei gondolatokkal, a hálaadás szavával bocsátotta útjára az új templomba vonuló híveket. Isten házána zárt ajtaja előtt a három lelkész: D. Szebik Imre, az Északi Egyházkerület püspöke, Bence Imre, a Budai Egyházmegye egy héttel korábban beiktatott esperese, és Endreffy Géza, a budaörsi gyülekezet nyolc éve szolgáló fiatal lelkésze állt meg. A Budaörs főutcáján "Jer, dicsérvük Isten"-t éneklő, mintegy 300 lelket számláló gyülekezet — az ünnepélyes kulcsátadás és kapunyitás után — orgonamuzsika hangjaira foglalhatta el helyét új otthonában. A templomszentelés igehirdetési szolgálatát Szebik Imre püspök végezte, a liturgiában Bence Imre esperes működött közre.

Az Istentiszteletet követő ünnepi közgyűlést dr. Garádi Péter vezette. Az egyházköztség felügyelője azokról a gyülekezeti "példaképekről" szólt, akiknek az éle-

te és a templom iránti reménysége, állhatatos imádsága erőt és kitartást adott.

(Horváth Hegyi Olivér írásából.)

• Gémes István, stuttgarti ny. ev. lelkész újabb könyve "Hungari et Transylvani" címmel a németországi tübingeni egyetemen 1523 és 1918 között megfordult magyar és erdélyi — kárpátmedencei — diákokról ad részletes történelmi ismertetést. Az egyetemen a jelzett közel négy évszázad folyamán kereken 700 magyarországi vándor diák tanult.

• Megemlékeztek Kemény Lajos volt farsori és deákteri lelkész, budapesti esperes, püspökhelyettesről halálának 50. évfordulójára alkalmából.

• Harminc évvel ezelőtt, 1973 novemberében szentelték lelkésszé az első nőt hazai ev. egyházunkban, Kovács Etelka személyében, aki lelkészi szolgálatát Csöglén és Marcalgergelyiben végezte. Azelőtt nők kizárólag csak gyülekezeti munkatársként szolgálhattak.

• A győri székhelyű Nyugati (Dunántúli) Ev. Egyházmegye is megjelent honlapjával a világhálón.

• Január közepétől a budapesti Evangélikus Élet c. hetilapban is megjelenik lelki tanácsadó rovat. A rovatvezető (tanácsadó) Szőkéné Bakay Beatrix nógrádi ev. lelkész.

• Valószínűleg pünkösdkor kezd meg működését a Magyar Katolikus Rádió, mely pályázaton nyert jogot, hogy a volt Petőfi Rádió hullámhosszán sugározza országos műsorát.

Ev. Élet et al.

ÜZEN A SZERKESZTŐ

Ezúton kérjük az Olvasók szíves megértését, amiért az Erős Vár idei első száma bizonyos késéssel került kiküldésre. Ennek két oka is van. Az egyik az, hogy a szerkesztő — és felesége is — egész decemberben és még január dereka felé is influenzával küszködött, sőt magának még hatnapos kórházi kezelésre is szüksége volt éppen szilvesztertől számítva. Hála Istennek, a tevékenységet és a hatalmas restancia feldolgozását már meg lehetett kezdeni. A másik pedig az, hogy a "nagyon régi", könyvelésre és címzésekre használt komputer "kiszervedett" és eltelt némi idő, mire a "B and I Electronics" nevű clevelandi magyar cég nagy szakértelemmel megmenthette a tartalmát. A pótkomputeren január 20-a körül indulhatott meg a könyvelési munka. Emiatt történt meg, hogy főleg az elmúlt év végén érkezett csekkeket csak késve lehetett bankolni, amivel bizonyára egyes Olvasóknak akaratlanul kellemetlenséget okoztunk. Mindazonáltal hálásan köszönjük támogatásukat és türelmüket a lap 74. évfolyama kezdetén. — Szerkesztő.

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: **Juhász-Shepherd Ferenc**
 Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: **Tamáry Zoltánné**

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraszervezés a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla** főesperes

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta ideküldendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: **Dr. Mekis Éva**; tel.: (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap 2. és 4. vasárnapján du. 4 órakor.

Mi is résztvettünk közvetlen családjá és házigazda gyülekezetünk (First Lutheran Church, Toronto) gyászában lelkészsük, Nt. Belzing Wolf-Rüdiger halálával. Lelkésztstevrünk 58. évében, 2004. január 1-én tért be megváltó Urának az örökké tartó örömebe. 1975-ben szentelték fel. Saskatchewanban és Albertában szolgált, majd itt az "Első Egyháznál" 1985-től. Több egyházkerületi és országos bizottságnak is aktív tagja volt. Nekünk, akik a bond-street-i templomban már több mint négy évtizede találtunk lelki otthonra, barátságos és készséges pártfogónk volt, a legmesszebb menőkig lehetővé tette nemcsak a templom, hanem egyéb helyiségek használatát is, amikor erre alkalmakként szükség nyílt. A január 5-i Gyász-istentiszteleten a szolgálatot Pryse Michael egyházkerületi püspök, Huras William ny. püspök, Dahle Guenter püspökhelyettes és Wolf Stéfán lelkész végezte. A feltámadásban való hit vigaszt megosztjuk családjával, hűveivel, kollégáival, s a mi közösségünkben. Nyugodjék békében és az örök világosság fényeskedjék neki! ■ Minthogy a lap következő száma hűsét körül jelenik meg, előre jelezzük, hogy mind április 9-én, nagypénteken (passzióolvasás), mind április 11-én, húsvét ünnepén lesz Istentisztelet úrvacsoraszervezéssel. ■ Ugyancsak felhívjuk a figyelmet, hogy gyülekezetünk évi közgyűlését március 28-án vasárnap tartjuk meg közvetlenül az esedékes Istentisztelet után. ■ Az Istentiszteletekre és a közgyűlésre mindenkit szeretettel hívunk és várunk. ■ "Szeressetek ebben a világban úgy, ahogy Ő, Jézus Krisztus szeretett. Erről ismerje meg a körülöttetek élő világ, hogy az Ő tanítványai vagytok! És e szeretet miatt, ennek a nyomán legyen Istennek dicsősége!" (D. Ordass Lajos.) ■ Lelkipásztori szeretettel: Erős vár a mi Istenünk! — BB.

ELŐFIZETÉS NAPTÁRI ÉVRE

az USA-ban \$6.00

kanadai címre US\$8.00/CAS\$12.00

külföldre légipostán US\$15.00

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 770828

LAKWOOD, OH 44107-0038

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2004 MÁRCIUS

1. János 3:7-12 – 1Királyok 8:22-40
2. Jób 1:1-22 – 1Királyok 8:41-61
3. 1Korinthus 10:9-13 – 1Királyok 9:1-9
4. Jakab 4:1-10 – 1Királyok 10:1-13
5. Zsidók 2:11-18 – 1Királyok 11:1-25
6. Jelenések 20:1-6 – 1Királyok 11:26-43

BŐJT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: **Róma 5:8**

7. **Filippi 3:17-4:1 – Lukács 13:31-35**
8. 27. Zsoltár – Márk 10:32-34
9. Jób 2:1-10 – Márk 10:35-45
10. 2Mózes 17:1-7 – Márk 10:46-52
11. 1János 1:8-2:6 – Márk 11:1-11
12. Lukács 9:43b-48 – Márk 11:12-19
13. Galata 2:16-21 – Márk 11:20-25

BŐJT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: **Lukács 9:62**

14. **1Korinthus 10:1-13 – Lukács 13:1-9**
15. Lukács 14:27-33 – Márk 11:27-33
16. Jób 7:11-21 – Márk 12:1-12
17. Márk 9:38-47 – Márk 12:13-17
18. Márk 8:14-21 – Márk 12:18-27
19. Máté 10:34-39 – Márk 12:28-34
20. Lukács 17:28-33 – Márk 12:35-37a

BŐJT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: **János 12:24**

21. **2Kor. 5:16-21 – Luk. 15:1-3,11-32**
22. 5Mózes 8:2-10 – Márk 12:37b-40
23. Jób 9:14-23,32-35 – Márk 12:41-44
24. János 15:9-17 – Márk 13:1-13
25. 2Korinthus 4:11-18 – Márk 13:14-23
26. János 10:17-26 – Márk 13:24-27
27. János 14:15-21 – Márk 13:28-37

BŐJT 5. VASÁRNAPJA

Heti ige: **Máté 20:28**

28. **Filippi 3:4b-14 – János 12:1-8**
29. Zsidók 7:1-3,24-27 – Márk 4:1-11
30. Jób 19:21-27 – Márk 14:12-16
31. Zsidók 9:11-15 – Márk 14:17-25

2004 ÁPRILIS

1. 1Korinthus 2:1-5 – Márk 14:26-31
2. Zsidók 10:1,11-18 – Márk 14:32-42
3. Jelenések 14:1-5 – Márk 14:43-52

VIRÁGVASÁRNAP/BŐJT 6. VAS.

Heti ige: **János 3:14-15**

4. **Filippi 2:5-11 – Lukács 19:28-38**
5. Róma 5:6-11 – Márk 14:53-72
6. 24. Zsoltár – Márk 15:1-23
7. Ézsaiás 26:20-21 – Márk 15:24-47
8. **NAGYCSÜTÖRTÖK**
- 1Korinth. 11:23-26 – Lukács 22:7-20
9. **NAGYPÉNTEK**
- Zsidók 10:16-25 – János 18:1-19:42

10. NAGYSZOMBAT

1Péter 3:17-22 – Máté 27:57-66

HÚSVÉTVASÁRNAP

A FELTÁMADÁS ÜNNEPE

Heti ige: **Jelenések 1:18**

11. **1Korinth. 15:19-26 – Lukács 24:1-12**
12. **HÚSVÉTHÉTFŐ**

1Korinthus 5:6-8 – Lukács 24:13-49

13. 1Korinthus 15:20-28 – 1Péter 1:1-12
14. 1Korinthus 15:35-49 – 1Péter 1:13-16
15. 1Korinthus 15:50-57 – 1Péter 1:17-21
16. 114. Zsoltár – 1Péter 1:22-2:3
17. 2Timóteus 2:8-13 – 1Péter 2:4-10

HÚSVÉT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: **1Péter 1:3**

18. **Jelenések 1:4-8 – János 20:19-31**
19. Ézsaiás 42:10-16 – 1Péter 2:11-17
20. Jób 42:7-17 – 1Péter 2:18-25
21. 150. Zsoltár – 1Péter 3:1-7
22. János 17:9-19 – 1Péter 3:8-12
23. Lukács 23:50-56 – 1Péter 3:13-17
24. János 12:44-50 – 1Péter 3:18-22

HÚSVÉT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: **1Péter 1:3**

25. **Jelenések 5:11-14 – János 21:1-19**
26. 4Mózes 27:15-23 – 1Péter 4:1-13
27. 1Korinthus 4:9-16 – 1Péter 4:12-19
28. János 17:20-26 – 1Péter 5:1-7
29. Efezus 4:8-16 – 1Péter 5:8-14
30. Máté 26:30-35 – 1Timóteus 1:1-11

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2004. MÁRCIUS 15-ÉN!

ERŐS VÁR
 PO BOX 770828
 LAKEWOOD OH 44107-0038
 ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
 PAID
 CLEVELAND, OHIO

**ELŐFIZETÉSE
 LEJÁRT-E?**

0003 CC

MRS GABOR BRACHNA

4211 VIRGINIA DR

FAIRVIEW PARK OH 44126-1755